

Neumeier Special

(juni 2013)

Neumeier & København

Sidste år rundede John Neumeier 70 år – og i år kan han fejre 40 års jubilæum som kunstnerisk leder af Hamborg Balletten. Med denne Neumeier Special udgave ønsker Terpsichore at markere og fejre disse to begivenheder. Markeringen skal dog ses i et dansk perspektiv og som udtryk for det stærke bånd, der hersker mellem balletkompagnerne i Hamborg og København. Neumeier har nemlig en stor kærlighed til København og til Den Kgl. Ballet, som han i årenes løb har skabt flere forestillinger til, ligesom hans eget kompagni, Hamborg Ballett, har gæstet Det Kgl. Teater flere gange. Derfor titlen: Neumeier & København.

Neumeier er en væsentlig kulturpersonlighed, nærmest med ikon-status, og næsten synonym med Hamborg Balletten. En mangefacetteret koreograf, der har haft stor betydning for udviklingen af handlingsballetten qua sit talent for at fortælle historier i trin – og viljen til at gå egne veje.

I denne Neumeier Special udgave – Neumeier & København – har vi valgt specielt at arbejde ud fra handlingsballetter med udgangspunkt i et klassisk trinsprog og med stikord som fx helaftensballetternes dramaturgi; musik og inspiration; intellekt og litteratur; psykologisk personforståelse; samt Neumeiers kærlighed til København i kraft af træning hos Vera Volkova og mødet med Bournonville-traditionen.

Marianne Worm (redaktør)

Leksikalt:

John Neumeier, f. 1942, amerikansk-tysk danser og koreograf, uddannet i USA og England. Neumeier dansede 1963-69 for Stuttgart-balletten, hvor han også skabte sine første balletter. Han var balletchef i Frankfurt am Main 1969-73 og fra 1973 ved Hamburgische Staatsoper, som i kraft af hans indsats er blevet en af de førende europæiske balletscener, bl.a. med egen balletskole.

Neumeiers balletter har i vid udrækning været handlingsballetter, som med et klassisk trinsprog fortolker litterære klassikere som Shakespeares dramaer, fx *Romeo og Julie* (1971), *En Skærsommernatsdrøm* (1977) og *Othello* (1985), Ibsens *Peer Gynt* (1989) og Homers *Odysseen* (1995). Endvidere har han lavet musikalske klassikere som Gustav Mahlers 3., 4. og 5. symfoni (1975, 1977 og 1989) samt balletklassikere som *Nøddeknækken* (1971), *Svanesøen* (1976), *Tomterose* (1978), *Petrusjka* (1982) og *Sylvia* (1997), (samt *Den lille Havfrue* fra 2005; red.). Neumeier har flere gange arbejdet med Den Kgl. Ballet og skabte i 1985 sin *Amleth* direkte til de danske dansere.

(Birthe Johansen, Gyldendals Den Store Danske Encyklopædi)

OVERSIGT

Værker koreograferet af John Neumeier, som Den Kgl. Ballet har danset (Danmarks premierer):

Romeo og Julie, 20. december 1974

En Skærsommernatsdrøm, 11. oktober 1980

Amleth, 2. november 1985 (verdenspremiere)

Birthday Dances, 20. april 1990 (urpremiere)

All Our Yesterdays: Des Knaben Wunderhorn og *Mahlers Femte Symfoni*, 21. april 1994

1963:Yesterday, 18. december 1998 (verdenspremiere)

Odysseen, 12. oktober 2002

A wedding gift, 13. maj 2004 (urpremiere)

Den lille Havfrue, 15. april 2005 (verdenspremiere)

Kameliadamen, 30. marts 2012

Gæstespil af Hamborg Balletten på Det Kgl. Teater

Kameliadamen og *Matthæuspasjonen*, 15.-17. maj 1987

Shakespeares Liebespaare, *Bach Suite nr. 3*, *Mozart 338*, 26.-27. april 1989

Othello, 26.-27. maj 1990 (danset på Østre Gasværk Teater)

Messiah, 18. september 2001
Nijinskij, maj 2002

Tillykke Bournonville: *Kameliadamen, pas-de-deux*, 21. august 2005

Gæstespil af Den Kgl. Ballet i Hamborg

Fx ved BallettTage: En fauns eftermiddag, juni 1989.

My Copenhagen

By John Neumeier

“Never do I pass that spot on Kongens Nytorv without thinking of Vera Volkova. Walking towards the Royal Theatre that evening in 1964 she stopped suddenly near the corner of Hotel d’Angleterre and, interrupting our conversation, looked directly at me and said, “you – could be a choreographer”. It was the way Vera Volkova said “you” – spontaneously, quietly emphatic, with the clarity and conviction of a surprising revelation.

She spoke with the same directness the first day I met her in 1963: “You – are a dancer?” she asked. Her question made me smile with a secret pride – so full of respect and wonder was the word “dancer” spoken – as if she, the world famous teacher, had never before had the pleasure of meeting one. I had heard of this renowned teacher three years before actually meeting her. She was described in the souvenir program for the 1960 American tour of the Royal Danish Ballet as, “Vera Volkova, ‘the Great Teacher’, regarded by many as the greatest instructor in classical and Russian style”. I had seen the Danish company in Chicago and was deeply impressed, particularly by the virile strength and dramatic intensity of the male dancers...”

John Neumeier. Foto: Holger Badekow

I wrote the above words as an introduction for a book about Vera Volkova. But, somehow they evoke my feelings, my special connection to Copenhagen.

When I passed “that spot” on Kongens Nytorv for the first time I could not know, that I would in fact study in Copenhagen with Vera Volkova on several occasions that I would as a choreographer be invited to create several ballets – among them a ballet based on Hans-Christian Andersen’s tale “The Little Mermaid” for the Royal Danish Ballet. Or, that I would have the marvellous opportunity to bring my own company, THE HAMBURG BALLET, to Copenhagen to perform important works from our repertoire. This April, I went again to Copenhagen to see the dress rehearsal of the revival of my ballet “Romeo and Juliet”. Passing that spot on Kongens Nytorv again, I realized that not only was my first encounter with Vera Volkova important, but that Denmark itself is a very special place for me – has an important place in my biography and in my heart.

I am very happy, that DANS looks back at the years that passed since I came to Denmark for the first time and I am very proud to announce, that the company I led for forty years – THE HAMBURG BALLET – is planning to come with one of my creations to Copenhagen very soon.

Thank you Denmark,
thank you DANS!
And see you soon!